

E L Ő T E R J E S Z T É S
a Képviselő-testület 2024. december 13-i nyilvános ülésére

Tárgy:	Beszámoló a Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet 2024. évi munkájáról
Előterjesztő:	Dobó Zoltán polgármester
Előkészítette:	Önkormányzati és Igazgatási Iroda Frangné Ángyán Zsuzsanna aljegyző Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet Sikos Rita igazgató
Megtárgyalja:	Humán Bizottság
Meghívott:	Sikos Rita igazgató Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet igazgatója

Tisztelt Képviselő-testület!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.v.) 87. §-ában kapott felhatalmazás alapján Tapolca város, Raposka község és Gyulakeszi község önkormányzatának képviselő-testületei feladat-ellátási kötelezettségük keretében a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) alapján meghatározott szociális alapszolgáltatásokról, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (a továbbiakban: Gyvt.) értelmében meghatározott feladatokról intézményi társulás útján gondoskodnak.

A Társulás célja a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatások közös erővel történő biztosítása.

A Társulás a következő ellátásokat biztosítja a társult települések lakosságának:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- idősek nappali ellátás,
- családsegítés,
- család- és gyermekjóléti szolgáltatás,
- bölcsődei ellátás,
- hajléktalan személyek átmeneti szállása,
- nappali ellátás (Nappali Melegedő)
- pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek nappali ellátása.

A Tapolcai Szociális Alapszolgáltatási Intézményi Társulás a szociális, gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatait, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátást az általa fenntartott

Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézeten keresztül valósítja meg. Az Intézet biztosítja a fent részletesen felsorolt ellátásokat a társult településeken lakóknak.

Az Szt. 92/B. § (1) bekezdés d) pontja értelmében a személyes gondoskodást nyújtó intézmény fenntartója ellenőrzi és évente egy alkalommal értékeli a szakmai munka eredményességét, mely jelen esetben kiegészül a gyermekvédelmi és egészségügyi feladatok értékelésével.

A társulási megállapodás V. pontja úgy rendelkezik, hogy a Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet vezetője évenként beszámol a társult önkormányzatok képviselő-testületeinek a feladatellátásról, az intézmény működéséről.

Az Alapellátási Intézet igazgatója az értékelés alapjául szolgáló beszámolót elkészítette, amely az előterjesztés 1. számú mellékletét képezi.

Kérem a Képviselő-testületet, hogy a beszámolót megtárgyalni és elfogadni szíveskedjen!

HATÁROZATI JAVASLAT

Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet 2024. évi szakmai tevékenységeiről szóló beszámolót megismerte, és azt elfogadja.

Tapolca, 2024. december 2.

Dobó Zoltán
polgármester

1. melléklet

Tapolcai Közös Önkormányzati Hivatal Központi iktató iroda		
Iktatás ideje: 2024. NOV. 28		
Iktatószám: 1/644 - 1/2024		
Melléklet:	Ügyintéző: F. G. G.	Előzmény:

Beszámoló

a

Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet

2024 évi

szakmai tevékenységeiről

A Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet szervezeti egységei

Szociális szolgáltatások igazgatása

gazdasági és személyügyi ügyintézés

1 fő igazgató, 1 fő pénzügyi ügyintéző, 1 fő személyügyi ügyintéző

Szociális alapellátás

Szociális étkeztetés

Ellátási terület: Tapolca város Gyulakeszi és Raposka község közigazgatási területe

Szakmai létszám: 2 fő szociális segítő

Házi segítségnyújtás

Ellátási területe: Tapolca város Gyulakeszi és Raposka község közigazgatási területe

Ellátható személyek száma: 230 fő

Szakmai létszám: 1 fő vezető gondozónő, 22 fő szociális gondozó

Idősek nappali ellátása

Ellátási terület: Tapolca város Gyulakeszi és Raposka község közigazgatási területe

Engedélyezett férőhely száma: 30 fő

Szakmai létszám: 1 fő nappali ellátás vezető, 1 fő szociális gondozó, 1 fő takarító

Hajléktalan személyek átmeneti szállása

Ellátási terület: Tapolca város Gyulakeszi és Raposka község közigazgatási területe

Engedélyezett férőhely száma: 36 fő

Időszakos férőhely a krízisidőszakban (november 1-től április 30-ig): 8 fő

Nappali melegedő: 36 fő

Szakmai létszám: 1 fő vezető szociális és mentálhigiénés munkatárs,

3 fő szociális munkatárs, 3 fő szociális segítő, 1 fő takarító

Pszichiátriai betegek nappali ellátása

Ellátási terület: Tapolca város Gyulakeszi és Raposka község közigazgatási területe

Engedélyezett férőhely száma: 25 fő

Szenvedélybetegek nappali ellátása

Ellátási terület: Tapolca város Gyulakeszi és Raposka község közigazgatási területe

Engedélyezett férőhely száma: 25 fő

Szakmai létszám: 1 fő szakmai vezető 1 fő pszichológus,

1 fő addiktológiai szociális munkatárs, 2 fő mentálhigiénés munkatárs, 1 fő tapasztalati szakértő

Gyermekjóléti alapellátás

Család- és Gyermekjóléti Központ

Ellátási terület: Tapolcai Járás települései

Szakmai létszám: 1 fő intézményegység- vezető, 3 fő eszményvezető

3 fő óvodai-és iskolai szociális segítő, 1 fő szociális diagnózist készítő eszményvezető,

1 fő takarító

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Ellátási terület: Tapolca város és Raposka és Gyulakeszi község közigazgatási területe

Szakmai létszám: 4 fő családsegítő

Ringató Bölcsőde

Ellátási terület: Tapolca város és Raposka és Gyulakeszi község közigazgatási területe

Szakmai létszám: 1 fő bölcsődevezető, 12 fő kisgyermeknevelő, 4 fő dajka, 1 fő karbantartó

Egészségügyi alapellátás

Család- és névelési egészségügyi gondozás, Ifjúság- egészségügyi gondozás

Ellátási terület: Tapolca város közigazgatási területe

Szakmai létszám: 2 fő iskolavédőnő

Egészségfejlesztési Iroda

Ellátási terület: Tapolca város és a Tapolcai kistérség települései

Szakmai létszám: 2 fő egészségfejlesztő

Lelki Egészségfejlesztési Iroda 1 fő szakmai vezető, 1 fő pszichológus,

1 fő lelki egészségfejlesztő

Az Intézmény integráltan szociális, gyermekjóléti és egészségügyi alapellátásokat biztosít. Az intézet alapítója Tapolca Város Önkormányzata, fenntartója, felügyeleti és irányító szerve a Tapolcai Szociális Alapszolgáltatási Intézményi Társulás.

Az intézmény előirányzatai felett teljes jogkörrel rendelkezik, kötelezettségvállalási, teljesítésigazolási joggal és felelőséggel bír. Az intézmény pénzügyi-gazdasági feladatait a Tapolcai Közös Önkormányzati Hivatal látja el.

Az intézet szolgáltatásai, a szakemberek tevékenységei az egyéni problémák megoldásában segítséget nyújtanak. A szakmai egységek feladatainak egymásba kapcsolásával, az aktív kommunikáció kialakításával törekszünk arra, hogy színvonalas szakmai tevékenységet végezzünk a szolgáltatásokat igénybe vevők megalégedésére.

Célunk, hogy megfelelő szociális hálót hozzunk létre, kezdeményezzünk, irányítsunk, segítsünk olyan együttműködések, projekteket, melyek révén az ellátott területen élők hatékony segítséget kapjanak a kialakult élethelyzeteik kezeléséhez.

A továbbiakban összefoglalom az intézmény szervezeti egységeinek a 2024-es évben végzett szakmai tevékenységeit.

Szociális étkeztetés

A szociális étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodunk elvitellel, helyben étkezéssel, illetve kiszállítással, akik azt önmaguknak, illetve eltartottaiknak tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt.

Az étkezők nyilvántartását és a számlák kiállítását- Tapolca Város Önkormányzata nevében eljárva- az intézet szociális segítője végzi.

Az étkeztetés vásárolt szolgáltatás útján valósul meg, a meleg ételt a Tapolcai Diák- és Közétkeztető Kft. biztosítja. Az étel kiszállítását műanyag éthordókban külön szerződés alapján egyéni vállalkozó végzi. Az elvitel három helyről biztosított, az étkeztetést nyújtó két kiosztó helyéről, illetve a telephelyen található idősek nappali ellátás melléképületéből, ahová éthordóban érkezik az étel.

171 fő szociális étkezőből házhoz szállítást igényel: 117 fő, elviteles étkező: 27 fő,
27 fő az idősek nappali ellátásában helyben fogyasztja el az ételt,
Gyulakesziben megnövekedett az igény, 8 fő étkezőnk van, Raposkáról jelenleg nincs.

Diétás étkezésben 24 fő részesül.

Jelenleg az alábbi diétákat, illetve ezek kombinációt tudjuk biztosítani étkezőink számára:
cukros, zsírtalan, pépes, fehérjeszegény és tejszentes.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás, olyan a szociális alapellátások közé tartozó szolgáltatás, amely biztosítja az illetékességi területen élő szociálisan rászoruló személyeknek - szükségleteiknek megfelelően- saját otthonukban, lakókörnyezetükben az önálló életvitel fenntartását.

A házi segítségnyújtás ellátási területe Tapolca, Raposka, Gyulakeszi közigazgatási területe.

Ellátotti létszám alakulása 2024. november 15-i állapot szerint:

Házi segítségnyújtást újonnan kérelmezők száma 41 fő volt. A megszüntetett ellátások száma: 43, ebből bentlakásos intézménybe került: 15 fő, elhunyt: 18 fő, felmondta a megállapodást: 10 fő.

A lemondások háttérében családtaghoz való költözés, otthonápolás vagy egészségi állapotban bekövetkezett javulás okai húzódtak.

2024. november 15-i állapot szerint 163 fő ellátottal van megállapodásunk, ebből:

- szociális segítségre jogosult: 6 fő
- személyi gondozásra jogosult: 157 fő

Egészségügyi helyzetének romlása miatt 3 személy kérte az Intézményvezetőnél felülvizsgálatát, mely esetben megállapodás módosításra került sor, szociális segítsérről személyi gondozásra.

Szociális segítségre jogosult személyek mindegyike heti egy-két alkalommal kérte a segítséget.

Személyi gondozásban részesülő ellátottjaink közül 10 fő kérte a szolgáltatást hetente két- három alkalommal, 142 fő részére hétfőtől péntekig biztosítjuk az ellátást. Az ellátottak közül 5 személy folyamatos ápolásra szorul. A négy órát meghaladó gondozást igénylők esetében a hozzátartozókat tájékoztattuk az idősothoni elhelyezésről.

Jelenleg 5 fő gondozott szünetelteti az ellátást és inkább csak a családjára támaszkodik.

Az elmúlt évben is elmondható, hogy általában a romló egészségi állapot miatt kérték a házi segítségnyújtást. Sok esetben előfordul, hogy a család inkább az idős szülő otthon ápolásáról szeretne gondoskodni és csak végső esetben adják be kérelmüket bentlakásos intézményi elhelyezés céljából.

Az év folyamán több esetben szembesültek a szociális gondozók azzal, hogy nem működött együtt velük az ellátott (nem szedte be a gyógyszereket, elutasította a lakás és a személyi higiénia biztosítására irányuló segítséget, egészségi és mentális állapota miatt 24 órás ellátást igényel stb.) vagy az adott feladat túllépte a kompetencia határukat. Ilyen esetekben jeleztünk az illetékes személy vagy intézmény felé. A házi segítségnyújtásban dolgozó kolléganőket számos, elsősorban lelki megterhelés éri. Az idősök egyre inkább szűkülő világában, legtöbb esetben a gondozónő az, aki napi rendszerességgel tesz látogatást. Találkozások alkalmával a szociális gondozóra zúdulnak a pozitív és negatív érzéseik, élményeik. Intézményi kereteken belül a kolléga nők részére biztosítunk mentálhigiénés tréninget, továbbá egyéni beszélgetést is kérhetnek.

Az idei évben is felköszöntöttük ellátottjainkat az Idősek Világnapja alkalmából, melyet örömmel vettek.

Az év során a vezető gondozónő több alkalommal tartott munkaértekezletet, ahol a kollégákat tájékoztatta az éppen aktuális jogszabályi, szabályzási változásokról és dokumentációs rendről, átbeszéltük a munka során felmerülő esetleges problémákat.

Idősek nappali ellátása

Az idősek nappali ellátása a szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes idősek napközbeni gondozására, az elmagányosodás megelőzésére szolgál. Enyhén demens idősek nappali ellátását is vállalják, míg az állapot stabil, és az önállósági fokban a romlás mértéké olyan képesség veszítést nem eredményez, hogy magasabb szintű szolgáltatást igényel.

A nappali ellátás lehetőséget biztosít a közösségi együttlétre, létfontosságú személyi szükségletek kielégítésére, pihenésre, a személyi tisztálkodásra, a személyes ruházat tisztítására, igény szerint külön megállapodással napi egyszeri meleg étel, akár diétás étrend igénybevételére.

Egész évben, de az ősztől a felső légúti megbetegedések terjedésének időszakában nagy gondot fordítanak a fertőtlenítésre, a fokozott higiéniai szabályok betartására.

A hagyományok, az ünnepek megtartására, a korábbi megszokott tevékenységek, valamint a rendszeresség kialakítására. Szükség esetén az otthonmaradó gondozottakkal telefonon, illetve látogatás során tudtak kapcsolatot tartani. Segítséget nyújtanak a bevásárlásban, gyógyszer kiváltásban, posta vagy egyéb ügyeik vitelében.

A klub mindennapjaiban nagy szerepet kap az egész életen át tartó tanulás, szellemi, kulturális foglalkoztatás, a kreatív műhelymunka, amely igyekszik a fejlődés és fejlesztés lehetőségét középpontba állítani.

A korábbi évben a Nemzeti Kulturális Alap Közművelődési Kollégiuma által nyert pályázaton nagyon jó kulturális programok megszervezését tudták megvalósítani. Ennek a lehetőségnek köszönhetően a kulturális programsorozatából profitálva az idei évben is lehetőségünk nyílt történelmi órák megtartására, melyet a helyi történész, főmuzeológus Hangodi László teljes mértékben ingyenesen vállalt továbbra is. A többi előadótól irodalmi és zenés programokra méltányos önköltséggel tehettek szert, a gondozottak továbbra is színvonalas műsorokat élvezhettek.

Az idei évben a hagyományok szerint az ünnepi rendezvényeik is megszervezésre kerültek és kerülnek még. Nagy hangsúlyt fektetnek az intézményi tradíciók kilakítására, születésnapok és névnapok megünneplését nem hagyják ki, mely alkalmakra az idősek maguk alakítottak ki egy ceremóniát. Ilyenre szép példa a közösen ültetett barka csemete, amely mára fává növekedett.

A kis fa központi szerepet kap a tavaszi ünnepkörhöz kapcsolódó tojásfa díszítésnél. Azonban szervesen csatlakozik a klub a városi rendezvényekhez is a különböző ünnepkörhöz is, külön programot jelent a díszek készítése, melyet már nagyon várnak minden alkalommal.

A téli időszakban most már szintén tradícióvá vált mézeskalács készítés és díszítés is. Ez a program önköltségi áron még megvalósításra vár. Az idei évben maguk készítik el az alapoktól. A tészta elkészítésétől a formázáson, sütésen át, majd egy külön programon a díszítését is megvalósítják.

A szabadidő hasznos eltöltéséhez, könyvek, újságok, TV, DVD, társasjátékok, kártya, sakkbiztosított. Rendszeres az idősek állapotának figyelése, a vérnyomásmérés, gyógyszerelés pontos adagolásának a nyomon követése. Gyakran végzenek ülőtornát, szobakerékpár, taposógép is lehetőséget biztosít a mozgásra. Szeretik a különböző gimnasztikai eszközök használatát, a labdajátékokat is, melyek kedvelt elemi lettek a napi mozgásnak.

A korábban bevezetett, stressz feldolgozást segítő programokat nagyon kedvelik és rendszeres vezetett meditációt is gyakorolják továbbra is a gondozottak. Nagyon fontosnak tartják lelki és fizikai egészségük megőrzés szempontjából.

A kertrendezést ebben az időszakban sem hanyagolták el, és a személyzet és a gondozottak tovább folytatták a megkezdett munkát, utcafronti ágyások tovább alakítását is elvégezték, mely a járókelők figyelmét is felkeltette. Az udvar virágosítását szintén vitték tovább és a Virágos Tapolcáért Tiszta udvar rendes ház pályázaton nyert dísz plakett hirdeti továbbra is a rangot, melyhez igyekeznek minden évszakban méltóak maradni. Abban a szerencsében lehet részük, hogy kertes házi övezetben van az intézmény. A szomszéd idős tagja a nappali ellátásnak, aki továbbra is felajánlotta saját kertjét a klub részére. Így volt lehetőségük a klubban a kerti bográcsozáshoz megtermelni a szükséges alapanyagot is. Ehhez az idén is kaptak segítséget a Katolikus Karitás lelkes helyi vezetőjétől is, aki az idősek részére vetőmag programot biztosított.

A családsegítőkkal a szociális gondozókkal a szociális segítőkkel szoros együttműködést alakítottak ki. Egyre gyakoribbá válik, hogy házi segítségnyújtással szoros együttműködésben kell, hogy dolgozzanak. Napi váltásban gondozzák az arra rászoruló időseket a megváltozó szükségleteiket nyomon követve, és minél inkább kielégítve.

A Gyermekjóléti Szolgálattal közös programokat is újra megvalósíthatták. A nyári időszakban a szélső generációk közös szünidei foglalkozása is megvalósulhatott az idén is.

Az egyházakkal a kapcsolat jó, a Katolikus Karitás mint minden évben idén is segítette gondozottakat, élelmiszer és tisztasági csomaggal. Különböző szerveztek is, rendszeres adományozási tevékenységet folytattak az intézmények összefonódásával, amelyre ebben az időszakban is nagyon nagy a szükség volt.

Hajléktalan Személyek Átmeneti Szállása

A Szálló azoknak a hajléktalan személyeknek az elhelyezését biztosítja, akik az életvitelszerű szálláshasználat és a szociális munka segítségével képesek az önellátásra. A Szálló biztosítja az éjszakai pihenésre, személyes tisztálkodásra, ételmelegítésre, főzésre, illetve közösségi együttlétre szolgáló helyiségeket. Az ellátást igénybe vevők részére biztosítja a szociális és mentális gondozást.

A Szálló, mint bentlakásos intézmény napi huszonnégy órában folyamatosan működik. Szociális munkát, gondozási tevékenységet minden nap 06.00 – 22.00 között végzünk, 22.00 – 06.00 óra között éjszakai ügyeletet biztosítunk.

Az intézményi jogviszony időtartama egyéni esetkezelés függvénye.

Az engedélyezett férőhelyszám: 36 fő (8 női és 28 férfi hely), a szálló teljes kihasználtsággal működik.

A Szállón az ellátás az első hónapban térítésmentes, a második hónaptól az ellátottak jövedelmétől függően napi térítési díjat kell fizetni, ennek összege 250,- 400,- 550,-650.-forint.

2024. január – október között összesen 5.571.290.- forint szállásdíjat fizettek be az intézmény lakói.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület- Befogadás Háza térítésmentesen együttműködési megállapodás keretében mozgó orvosi szolgálatot biztosít intézményünkben, minden héten szerdán 2 órában.

Az önkormányzat jóvoltából 2024 évben az energiaválság okozta problémákra való reagálásként sikerült az intézményünk energiahatékonyságát növelni napelemek telepítésével, mely a villamos energia fogyasztásunkat teljes mértékben lefedi.

Az épület szellőzési problémája miatt a falak penészesedése problémát okozott. 2024 éven az önkormányzat segítségével az épület szellőztetési és fűtési rendszerének fejlesztése megvalósult. A problémára való további reagálásként vásároltunk egy szárítógépet a levegő páratartalmának csökkentése érdekében.

2024 évben együttműködve a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal klienseink, az idősök nappali ellátásának kliensei és az alapellátásban dolgozó segítő szakemberek részére ingyenes tüdőszűrés valósult meg egy tüdőszűrő buszsegítségével.

2024. évben csatlakoztunk a Magyar Máltai Szeretetszolgálat egy 3 éves projektjéhez, melynek keretében aktív korú inaktív hajléktalan rászoruló személyek részére tudunk segítséget nyújtani, ezzel ruhát, cipőt, élelmiszert, tisztálkodó szereket biztosítunk a rászorulóknak, illetve egyéb speciális személyre szabott segítségnyújtásra is adódik lehetőség.

A Mentá IFlorens alapítvánnyal közös együttműködésben Tapolcán megvalósult 2024 évben egy támogatott lakhatás, ahova 4 személy költözött ki a hajléktalan átmeneti szállásról.

Jövőbeli tervek:

- Szeretnénk tovább bővíteni a hajléktalanellátás szolgáltatásait egy „kiléptető lakhatással”, melyet külső férőhelybővítéssel szeretnénk megoldani, önkormányzati bérlakás segítségével. Fő cél, a társadalomba való visszaintegrálás elősegítése.
- A nyári hőségriadóra, így a „vörös kód riasztás”-ra reagálva szeretnénk a hajléktalan személyek közösségi helyiséget légkondicionálttá tenni.

Időszakos férőhelybővítés

A téli krízis időszak megnövekedett igényt támaszt az intézményünk felé, ez időszakban az utcai életre berendezkedett hajléktalan személyek is igénybe veszik a szálló szolgáltatásait. Ennek érdekében 2015. év november 1-től 5 fő férőhellyel bővítettük az intézményünk kapacitását a krízis időszakra (november 1. – április 30.), melynek működési engedélyét 2020 év november 19.-

től 2025. november 1-ig 8 főre kaptuk meg, melyből 3 fő az alacsony küszöbű szolgáltatásra vonatkozik.

Alacsony küszöbű/küszöb nélküli szolgáltatás

2019. november 1-től, egy alacsonyküszöbű/küszöb nélküli ellátási forma került bevezetésre a tapolcai hajléktalanellátásba. Ezt egy fűthető lakó-konténerház beszerzésével valósítottuk meg, amely a közterületen élő - utcai életre berendezkedett hajléktalan személyek befogadására szolgál. Ehhez az időszakos férőhelyszámunkat 5 főről 8 főre emeltük, melyet 2025. november 1-ig engedélyeztek. Az alacsony küszöbű/küszöb nélküli szolgáltatás fő célja a fagyhalál elkerülése. A fűtést elektromos panelek segítségével oldjuk meg, a biztonságtechnikai elveket szem előtt tartva. Az éjszakai pihenést könnyen tisztítható, fertőtleníthető matracok beszerzésével biztosítjuk. Itt kerülnek elhelyezésre az életveszély elhárítása céljából azok a személyek is, akik az átmeneti szálló vagy nappali melegedő szabályait súlyosan megszegték (annak ellenére, hogy a házirend nem túlzottan szigorú), vagy egyéb okokból (pl.: szerhasználók – szenvedélybetegek) nem vehetik igénybe azokat. A házirend az alapvető erkölcsi, emberi, a törvény által meghatározott jogokat hivatott biztosítani, így a szolgáltatásainkat igénybe vevő ellátottak nyugodt pihenésének körülményeinek megteremtése fontos cél.

Nappali melegedő

A nappali ellátás a hajléktalan személyek, valamint a saját otthonukban, rossz lakáskörülmények között élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra.

Célunk az utcai életmódból eredő veszélyek megelőzése, annak elhárítása, valamint a szolgáltatást igénybe vevők emberi méltóságának megtartása, önellátásuk és társadalmi integrációjuk érdekében.

A nappali ellátás lehetőséget biztosít az étkezésre, ételmelegítésre, alapszintű higiénés szükségletek kielégítésére (tisztálkodás, mosás) és hideg időben fűtött helyiségben melegedésre, pihenésre.

Engedélyezett férőhelyeinek száma 36 fő, melynek teljes a kihasználtsága. A Nappali Melegedő szolgáltatásait térítésmentesen vehetik igénybe a rászoruló személyek.

A szolgáltatásokat a hét minden napján 8 órától 18 óráig biztosítjuk.

Közösségi pszichiátria

A 2021-től a MentálFlorens Alapítvánnyal együttműködési megállapodás keretében Közösségi pszichiátriai szolgáltatás valósul meg a hajléktalan pszichiátriai betegek megsegítése céljából. A szolgáltatás székhelye a Hajléktalan Személyek Átmeneti Szállása és Nappali Melegedő (Arany János utca 16.) (a szolgálat az ajkai hajléktalanszállón is biztosítja a közösségi pszichiátriai ellátást) Engedélyezett létszáma Tapolcán 40 fő.

A szolgálat célja a Tapolcán lakó pszichiátriai betegek életvitelének és pszicho-szociális helyzetének segítése saját otthonukban, lakókörnyezetükben, illetve a hajléktalanszemélyek átmeneti szállásán élők segítése. Ezáltal valósul meg az a cél, hogy a felmerülő problémákra ott találjunk megoldást az ellátottal együtt, ahol azok fennállnak, a betegek saját közösségén belül. Cél, a betegségből adódó tünetek, károsodás, pszichoszociális korlátozottság okozta hátrányok leküzdése annak érdekében, hogy az igénybe vevők a számukra lehetséges legteljesebb mértékben részt vehessenek a közösség életében.

A közösségi pszichiátriai ellátás szolgáltatásának módszertana komplex és integrált.

A pszichoszociális rehabilitáció eszköztárával segíti a közösségi ellátást, az igénybe vevők felépülését.

A közösségi pszichiátriai szolgáltatás igénybevétele önkéntes és térítésmentes. Asegítést kérők ellenszolgáltatás nélkül vehetik igénybe a közösségi ellátásokat.

A szolgáltatás havi egy alkalommal pszichiáter szakorvost, pszichológust biztosít havi egy alkalommal. Mindemellett tapasztalati szakértők is színesítik a szakmai munkát.

A négy plusz egy részleg szoros együttműködésben, egymásra épülve valósítja meg a szakmai munkát, ezzel komplexebbé téve a hajléktalan ellátást a térségben.

Továbbra is a LIPÓTI pékség zárás után felajánlja a megmaradt pékárut. A Borostyán Cukrászda 2024. évben is felajánlja a nap végén megmaradt süteményeket.

Foglalkoztatásként az intézmény környezetét a szálló lakói folyamatosan rendben tartják, virágoskertet rendszeresen szépítik, gondozzák.

Az EFOÉSZ tapolcai rehabilitációs munkahelyével együttműködésben 6 fő hajléktalan személy részére biztosít lehetőséget munkavégzésre hajléktalanságuk okaként.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a pályázati lehetőségeket a szakmai színvonal emelése érdekében.

A jelenleg is futó, illetve 2024 évben megvalósításra kerülő nyertes pályázataink:

„Élelmiszer támogatás biztosítása hajléktalan személyek részére” elnevezésű EFOP PLUSZ projektben partnerszervezetként veszünk részt, a Hajléktalanokért Közalapítvánnyal együttműködési megállapodás keretében.

Az intézmény lakói napi egyszeri ingyenes meleg ebédhez jutottak hétköznapokon, kiváltva ezzel a szociális étkeztetést.

A program 2018. január 1-től működik kisebb megszakításokkal (mindvégig a Hajléktalanokért Közalapítvánnyal együttműködésben különböző pályázati forrásokból). A 2024. márciusában újrainduló program 2025. április 30-ig szól. A kimaradó időszakokban szociális étkeztetésbe integráltuk vissza az ellátottjainkat. Az ezt követő időszakra (2025. május 1. és 2028. december 31.) a pályázatunk már benyújtásra került.

2024 – 25 – ORSZ - 301 azonosítószámú pályázat keretében 294.000.- Ft-ot nyertünk, „A Tapolcai Hajléktalan Személyek Átmeneti Szállása és Nappali Melegedő dolgozóinak megtartását célzó rekreációs program 2024 - 25” címmel. A pályázathoz 73.500.- forint önerőt szükséges biztosítani.

Emellett működtetjük a „**Tapolcai Hajléktalanokért**” **Alapítványt**, melynek kuratóriuma az intézmény dolgozóiból tevődik össze. Mint minden évben, idén is benyújtásra került és **2024-25-ORSZ-101** azonosítószámon nyertes pályázati eredmény született „Hajléktalan személyek egészségügyi ellátása Tapolcán” címmel. Ennek keretében az egészségi problémával küzdő hajléktalan személyeknek segítünk krónikus, illetve akut betegségük kezelésében, illetve a legyengült immunrendszerű hajléktalan személyek védekezőképességének megerősítését biztosítjuk, gyógyszerek, kötszerek, ápolási anyagok, vitaminok megvásárlásával. Erre 100 %-ban finanszírozott forrást, 260.000.- forintot nyertünk.

A Hajléktalan Személyek Átmeneti Szállása és Nappali Melegedő szakmai munkáját színesíti az ellátottakkal közösen kialakított közösségi programok szervezése, melynek keretében az idén is megvalósulhatott a Húsvét hagyományos megünneplése, intézményi kirándulás, mentálhigiénés csoportfoglalkozások. Terveink között szerepel, hogy az idei évben is meghitté tegyük a rászoruló hajléktalanok karácsonyát.

Intézményünk folyamatosan képviselteti magát szakmai rendezvényeken, konferenciákon. Az idei évben is részt vettünk a „Február 3” kutatáson, műhelymunkákon, Hajléktalan Ellátás Országos Konferenciáján, illetve a Slachta Margit szakmatámogatási projekt rendezvényein aminek elsődleges célja a tapasztalatcsere, szakmai fejlődés.

Pszichiátriai és - szenvedélybetegek nappali ellátása

2022. februárjától működtetjük a pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátását, amely a kliensek öntevékenységére, önsegítésére épülve biztosítja szociális, egészségi, és mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust, közösségi együttlétet, igényeik és szükségleteik alapján kulturális, szabadidős tájékoztató, képzési, átképzési, állásközvetítói, lakossági és családi programok találkozó szervezését, lebonyolítását. A nappali intézmény programjai nyitottak, az intézményi ellátást igénybe nem vevő személy számára is hozzáférhetőek. Működésünk során igény merült fel a tapolcai kistérség egyéb településeiről is jelen szolgáltatásra. Ennek érdekében az ellátási terület bővítése mellett határoztunk.

Együttműködési megállapodást kötöttünk az alábbi településekkel Tapolcai Kistérségből:

Ábrahámhegy, Badacsonytomaj, Badacsonytördemic, Balatonederics, Balatonhenye, Balatonrendes, Hegymagas, Káptalantóti, Kékkút, Kisapáti, Kővágóörs, Lesencefalu, Lesenceistvánd, Lesencetomaj, Mindszentkál, Monostorapáti, Nemesgulács, Nemesvita, Révfülöp, Salföld, Sáska, Szigliget, Uzsa, Zalahaláp

Az együttműködésekkel párhuzamosan mindkét szolgáltatás kapacitása is bővítésre került. 20 – 20 főről 25 – 25 főre.

Az intézményben dolgozó segítő munkások révén szükség szerint kapcsolatot tart az ellátott kezelőorvosával, vagy az egészségügyi gondozást végző szakemberrel, továbbá a hozzátartozókkal, valamint olyan személyekkel, akik fontos szerepet játszanak az ellátott életében.

Fontos, hogy a hozzánk forduló kliensek mindennapi életükben komplex, szakszerű segítséget kapjanak és ezáltal személyes céljaikat megvalósíthassák. Legfontosabb, a kliens életminőségének javítása, amely magába foglalja a fizikai, pszichés állapotát, függetlenségének fokát, társadalmi kapcsolatait, személyes hitét, valamint a környezet lényeges jelenségeihez fűződő szubjektív viszonyát.

Az intézmény célja, hogy a szolgáltatás egyéni szükségletekre alapozott legyen, hosszabb távú ellátásokat kínáljon. A szolgáltatások biztosítása során alapvető szakmai kritérium, hogy a gondozottat a szakember a saját sorsa feletti felelősségtudatának a kiépítésében támogassa. A nappali ellátás elsősorban a saját otthonukban élő, pszichiátriai betegek esetén tizenyolcadik, szenvedélybetegek esetén tizenhatodik életévüket betöltött, egészségi állapotuk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, akik fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igényelnek.

Szenvedély és pszichiátriai betegek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére.

Szenvedélybetegek Nappali Ellátásának engedélyezett férőhelyszáma 25 fő. A nappali ellátás olyan otthon közeli ellátási forma, ahol a szenvedélybetegség különböző szakaszaiban lévő, adott intézményben más – más motiváltságú, személyes bevonódás mértékét tekintve eltérő helyzetben lévő addiktív problémával küzdő személyek szociális ellátása történik.

Azokat a személyeket látjuk el:

- akiket szenvedélybetegségük miatt korábban fekvőbeteg-gyógyintézetben kezeltek, illetve rehabilitációs intézményben gondoztak
- akik, az absztinencia fenntartásában kérnek segítséget,
- akiknél az addiktív probléma már megjelent, de még nem kerestek fel egészségügyi szakellátást
- akik még aktív szerhasználók, viselkedési addikcióban szenvednek
- akik tüneteket mutatnak, de addiktológiai kezelés alatt nem állnak, illetve addikciós probléma kialakulása szempontjából veszélyeztetettek,
- akik a szenvedélybetegek hozzátartozói, velük kapcsolatban álló személyek, közvetlen és közvetett környezetükbe tartoznak

Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátásának engedélyezett férőhelyeinek száma 25 fő.

A 18. életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek. A pszichiátriai betegek mellett szolgáltatást nyújtunk – promóció és elsődleges prevenció céljával – mentálisan sérült célcsoportok és hozzátartozóik számára egyaránt.

Az ellátást igénylők szociális helyzete várhatóan nagyon rossz, a társadalom peremére szorultak, társas kapcsolataik nagyon szegényesek. Családi kapcsolataik, rossz mentális állapotuk miatt részben vagy teljesen megromlottak, konfliktusokkal terheltek. Többségük munkaviszonnyal nem rendelkezik vagy rokkantnyugdíjas, emiatt anyagi helyzetük rossz. Életvezetési problémáik és társuló más betegségek és problémák miatt helyzetük megoldást találni önállóan képtelenek. Sokan közülük több pszichiátriai kezelésen estek át. A pszichiátriai betegségek gyakran együtt járnak a képességek átmeneti vagy tartós csökkenésével, az életminőség romlásával. Funkcionális zavarral, amely a mindennapos feladatok megoldásának problémáját jelenti. A pszichiátriai betegek körében magasabb a halálozási arány, öngyilkosság, illetve annak kísérlete.

Fontos előrelépés, hogy 2024 évben a szakmai humán erőforrásunk bővült egy pszichiátriai beteg tapasztalati szakértővel. Fontos és hiteles támogatást tud nyújtani a pszichiátriai betegséggel diagnosztizált „sorstársainak”, aki sajátgyógyulási útját állítja mintának megosztva annak nehézségeit és tapasztalatait.

2024 évben a jogszabályi változások értelmében a pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátásának a területileg illetékes pszichiátriai és addiktológiai gondozóval együttműködési megállapodást kellett kötni, mely megtörtént, ezzel is tovább erősítve az együttműködést az alábbi intézményekkel:

- Deák Jenő Kórház – pszichiátriai járóbeteg szakellátás
- Csolnoky Ferenc Kórház
  - Pszichiátriai Centrum
  - Felnőtt Pszichiátriai Szakrendelő és Gondozó
  - Pszichiátriai Rehabilitációs Osztály

A szociális és mentálhigiénés intézmények és az egészségügyi intézmények interdiszciplináris együttműködése kiemelt jelentőségű a betegek állapotának javítása érdekében. A pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátása lehet „híd” az egészségügyi intézmény, a „beteg szerep” és a társadalmi reintegráció között. Az osztályos és járóbeteg ellátás, gyógyszeres terápia kiegészül szociális és mentálhigiénés támogatással, mely a betegek gyógyulásában kiemelt szerepet játszik.

2024-évben tovább erősítettük a szakmai kapcsolatot az alábbi intézményekkel:

- Ráckeresztúri Drogterápiás Otthon, melynek előgondozó irodája is vagyunk
- Veszprémi Alkohol és Drogsegély Ambulancia, melynek noszlopi drogterápiás otthonának előgondozó irodái lettünk 2023 évben.

2024. évben is az Art WorkShop Egyesülettel együttműködésben intézményünk részt vett a „HCV edukáció és célzott szűrés veszélyeztetett csoportokban” elnevezésű programban. A program keretén Hepatitisz C fertőzöttség szűrésére van lehetőségünk.

Mindkét részleg kihasználtsága 100 %-os.

A jövőben terveink között szerepel, hogy a szenvedélybetegek nappali ellátásának szolgáltatását kiegészítsük „megelőző felvilágosító szolgáltatással (elterelés)”, amely jelenleg nem működik városunkban. Az erre vonatkozó igényünket többször jeleztük szakmai, illetve irányító szervezetek felé.

Család - és Gyermekjóléti Központ

A Központ szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik a Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézetben belül. A Központ a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat általános feladatain túl (családsegítés, gyermekjóléti alapellátás) menedzseli a gyámhatósági intézkedéssel érintett családok gondozását, járási szinten egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat szervez és nyújt, valamint végzi az észlelő- és jelzőrendszer járási szintű koordinálását, működtetését.

Az intézmény 2022. november 9. napján átköltözött a Tapolca, Kossuth Lajos utca 2. szám alatti Belvárosi Irodaház 3. emeletére, melynek telephelyként történő bejegyzése folyamatban van.

A Család- és Gyermekjóléti Központ szervezeti egységeként működő Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége

A Szolgálatnál dolgozó családgondozók a szociális, mentálhigiénés problémákkal küzdő, egyéb krízishelyzetbe került személyek, családok számára nyújtanak olyan önként vállalt személyes szolgáltatást, melynek fő célja a krízishelyzet megszüntetése, az önálló életvezetési képesség kialakítása, megőrzése.

Továbbá ellátják a gyermekjóléti szolgáltatás feladatait, amely a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás. Célja a gyermekek egészséges testi, lelki, mentális, erkölcsi fejlődése, veszélyeztetettségük megelőzése, a kialakult veszélyeztetettségük megszüntetése, a hatósági intézkedés megelőzése és a családjukból kiemelt gyerekek visszahelyezése. Ennek keretében szociális segítő munkát végeznek, tanácsadást, információt nyújtanak, hivatalos ügyekben való segítséget, közvetítést végeznek.

Fontos feladatuk a segítséget kérő és családtagjainak problémamegoldó képességének fejlesztése, szülői kompetenciafejlesztés, problémamegoldó készség és konfliktus kezelés fejlesztése, hogy a természetes erőforrásrendszerük igénybevételével, önállóan tudjanak megoldást találni. Cél, hogy a rendelkezésre álló eszközeinkkel minél inkább hozzájáruljunk a gyermekek mindenképp felett álló érdekei érvényesüléséhez, a szülők és a gyerekek bizalommal forduljanak a Szolgálathoz, illetve a gyermekek problémái elsősorban a családon belül megoldódjanak. Ehhez rendszeresen tartunk szakmai megbeszélést a gyermekjogi képviselővel.

A segítséget kérőket érintő egyszeri segítségnyújtások: 254 eset, ez ugyan fele a tavalyi évinek, melynek indoka, hogy nem elég az egyszeri segítségnyújtás, így a családgondozás folyamata elindul. Míg tavaly az egyszeri segítségnyújtások 2/3-a adomány volt, addig az idei évben az ügyintézők, segítő beszélgetések voltak túlnyomó többségben. Az ügyintézésben nyújtott segítséggel nagy terhet veszünk le az önkormányzat általános igazgatási osztályáról vagy akár a bíróságról is.

A családsegítők közreműködtek a szülők életkörülményeinek javításában, a szülő-gyermek kapcsolat helyreállításában. Ez évben válsághelyzetbe került várandós anya 2 fő volt/van a Szolgálat gondozása alatt. Leggyakrabban ügyintézésben, anyagi- és lakhatási problémák okozta nehézségek, valamint családi-kapcsolati problémák, szenvedély- és pszichiátriai betegség, gyermeknevelési nehézségek miatt keresték fel a családsegítőket. A jelzőrendszer tagjaitól jelentős számú jelzés érkezett iskolai mulasztások és egészségügyi probléma okán. Az év során új gondozásban családsegítés keretében 11 fő volt ezidáig, gyermekjóléti alapellátás keretében gondozott 32 család, összes ellátott száma 170 fő.

2024 évben az önkormányzat vásárolt 20 darab intrauterin fogamzásgátló eszközt (spirál), melyből 8 darab már kiosztásra került. A tapolcai nőgyógyászati szakrendeléssel hatékony, rugalmas, jó munkakapcsolat alakult ki annak érdekében, hogy a felajánlott eszközt elfogadó nők minél előbb eljussanak a szakrendelésre.

Intézményünk a kötelezően együttműködő, jelzőrendszeri tagok mellett a gyermekvédelmi törvény módosításával szorosabb és összehangoltabb munkát végez.

Munkánk során tapasztaljuk, hogy a gyermeknevelési, lelki, magatartási-beilleszkedési problémákkal, a válás következtében kapcsolattartási problémákkal küzdő gyermekek, illetve a különféle egészségügyi, főként mentális betegségekkel küzdő személyek, családok száma folyamatosan növekszik, melyekre az egészségügyi ellátórendszer már nem tud időben reagálni. Jellemző a nem megfelelő nevelési attitűd, a kettős nevelés, a diszfunkcionális családi működés, a generációs határok hiánya, a kezeletlen mentális betegségek gyermeke-családra gyakorolt negatív hatásának, továbbá a mozaik- és egyszülős családok számának növekedése. Egyre több gyermek önértékelési és önbecsülési problémákkal küzd, a kortárs vagy pedagógus általi bántalmazás, a zaklatás, az agresszivitás és devianciák is növekvő tendenciát mutatnak.

A roma családok életviteléből adódóan továbbra is gyakori problémát jelent a korai párkapcsolat és/vagy gyermekvállalás, valamint az iskolai köteleességek elmulasztása.

Az idei évben is számos adományt (tartós élelmiszer, ruha, játék, használati tárgyak) tudtunk közvetíteni a rászorulóknak részére.

A Hit Gyülekezete Tapolcai szervezte által húsvétkor 21 család kapott élelmiszercsomagot.

A Katolikus Karitasz szociális tűzifaprogramjába 2 családot vontunk be, mobiltelefon felajánlásban 3 fő részesült, illetve egy család Béres cseppeket kapott adományba. Az idei tanévkezdéshez 10 gyermek kaphatott 10-10 ezer forintos utalványt tanszervásárláshoz a Karitástól

Tavaly májusban kezdődő a Magyar Élelmiszerbank program keretében heti 2 alkalommal (hétfő és csütörtök) osztunk pékárut a Lidl Áruházból, mely ez év áprilisáig segítette a családokat. Egyéb élelmiszer adományban eddig 19 család részesült.

Mindezen túlmenően intézményünk folyamatosan bonyolít célzott gyűjtést, igyekszik összehozni a rászorulókat a felajánlókkal egyedi kérések esetén, tekintettel arra is, hogy adományraktár helyiség nem áll rendelkezésre az intézmény részére.

Az év végi ünnepek alkalmával -az eddigi évekhez hasonlóan –megrendezésre kerül a *Telekom Veszprém Kézilabda csapat szurkolói csoportjával* közösen lebonyolított 3 napos meleg étel osztás. A *Tapolcai Trappolókkal* szintén közösen lebonyolított jótékonyági futás rendezvényen tartós élelmiszereket, továbbá tisztálkodási- és illatszereket fogadunk majd az idei évben is.

2023-ban a tavaszi, a nyári, az őszi és a téli szünetben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő és hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetésének koordinálásában közreműködtünk. Az elmúlt években csökkenő tendenciát mutatott az igénylők száma, de idén szinte megduplázódott, mely indikátora a gazdasági válságnak, egy kezdődő elszegényedésnek. Összesen 9 család 14 gyermeke részesült napi egyszeri meleg ételben.

A Család- és Gyermekjóléti Központ a család- és gyermekjóléti szolgálat általános feladatain túl a következő járási szintű speciális feladatokat végezte az idei évben:

1. Hatósági intézkedéssel érintett gyermekek és családjuk gondozása:

A tavalyi évhez képest 1 fővel nőtt az eszményes létszáma, így 4 fő kolléga látja el a feladatot. A létszámemelés oka, hogy a gyermekvédelmi szakellátás működésképtelenné vált, **vármegyénkben egyáltalán nincs üres férőhely**, így a családjukban súlyosan veszélyben lévő gyermekek is otthon maradnak. Ellátási területünkön 6 gyermek vonatkozásában írta le a vármegyei szakértői bizottsága vizsgálatában a családjukból történő kiemelését, de férőhely hiány miatt ezek a gyermekek ez év márciusa óta is a súlyosan veszélyeztető otthonukban vannak.

Másik tényező a hatósági intézkedések sokszorozódásának, hogy a szülői kapcsolattartás korlátozása esetén a bíróság, vagy 2024.09.01.től a törvénymódosítás követően a szülői is kezdeményezhet védelmébe vételi eljárást, amennyiben sérülnek a kapcsolattartáshoz való szülői jogai.

Az esetmenedzserek hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló, veszélyeztetettségük megszüntetését célzó tevékenységet lát el, mely a fent említett okom miatt sokkal több feladatot ró az alapellátásra.

A kollégák kezdeményezik a gyermekek védelembe vételét vagy súlyosabb veszélyeztetettség esetén a gyermekek nevelésbe vételét, ideiglenes hatályú elhelyezését, továbbá esetmenedzselés keretében gondoskodnak a hatósági intézkedés végrehajtásáról.

Védelembe vett gyermek esetében elkészítik az egyéni gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinálnak és végeznek. Rendszeresen tartanak esetmegbeszéléseket, esetkonferenciákat, szakmaközi megbeszéléseket, konzultációkat.

A 2024. január 1. és október 31-ig terjedő időszakban 71 gyermek esetében volt szükség védelembe vételi eljárás keretében történő gondozásra.

Ha a gyámhatóság elrendeli a gyermek megelőző pártfogását, az esetmenedzsere együttműködik a VEVKH Hatósági Főosztálya Igazságügyi Osztályával és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében. Az elmúlt évben 10 gyerek esetében történt a pártfogó felügyelővel együttműködés, mely a tavalyi évhez képest a duplája.

4 gyermek esetében ideiglenes hatályú elhelyezés, így 31 nevelésbe vétel gyermek esetén látunk el esetmenedzserei feladatokat. elrendelésére került sor. Családba fogadás keretében 2 gyermeket érintően történik gondozás.

2. Járási szinten biztosított speciális szolgáltatások nyújtása:

Kapcsolattartási ügyelet:

A Központ bonyolítja minden hónap 3. és 4. szombati napjain 8-12 óráig a bíróság/gyámhatóság által elrendelt felügyelt kapcsolattartást. Ennek helyszíne a Testi- és Lelki Egészségfejlesztési Központ Tapolca, Ady E. utca 22. szám alatti irodahelyiségben, mivel az Irodaházban hétfőig nem megoldott a portaszolgálat.

A Gyámhivatal és a Bíróság által szabályozott külön élő, kapcsolattartásra jogosult szülő/hozzátartozó és a gyermekfelügyelt kapcsolattartásának biztosítására 2024. október 31-ig 25 alkalommal 5 család esetében, összesen 6 gyermeket érintően került sor.

Jelzőrendszeri készenléti szolgálat

2016. január 1-től a Központ készenléti telefonos ügyeletet működtet, melynek célja a munkaidőn túli és hétvégi időszakban felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítségnyújtás. A készenléti ügyeletet továbbra is az esetmenedzserek és a családsegítők biztosítják heti váltásban, forgó rendszerben.

Jogi tájékoztatásnyújtás:

A vészhelyzet okán a szolgáltatás megszüntetésre került, de 2025 évtől újra indul, havi két óra időtartamban.

Pszichológiai tanácsadás:

A pszichológiai szolgáltatást megbízási szerződéssel biztosítjuk. 2023 szeptemberétől Nedelka Erzsébet havi 8 órában látja el a feladatot. Októbertől Kiss Vivien Flóra is havi 8 órában dolgozik, így sikerült a szolgáltatást duplájára, 16 órára növelni. Ennek ellenére is várólistát vezetünk és célunk a pszichológiai tanácsadás óraszámát folyamatosan növelni.

A leggyakoribb problémák között szerepeltek továbbra is: magatartászavar, teljesítményzavar, önértékelési probléma, gyermeknevelési probléma, családi konfliktus, szülők válásának feldolgozása, kamaszkori krízisek, szuicid gondolatok, pánikbetegség, depresszió különféle mentális betegségek.

Pszichológiai tanácsadásba az évben október 31-ig 39 fő új ellátott került be.

Családkonzultáció/ családterápia:

Az idei évben 13 alkalommal zajlottak (alkalmanként 1,5 órás) ülések. A szolgáltatás 2024.09.01.-vel megszűnt, mert a Központ koterápiában dolgozó családkonzulens kollégák által biztosított szolgáltatási szerződést felbontották.

Mediáció:

A Központban 3 fő kolléga rendelkezik mediátor képesítéssel, akik segítséget nyújtanak a családokban kialakult konfliktusok feloldásához, a megoldások felkutatásához, a konstruktív kommunikációhoz. Az idei évben oktatási intézmények és szülők közötti konfliktus kezelésében merült fel a szolgáltatás szükségessége.

Óvodai- és iskolai szociális segítés:

Az óvodai és iskolai szociális segítő szakember munkájának helyszíne a járásban működő nevelési-oktatási intézmények. Célja, hogy a gyermekek egészséges testi-, lelki-, mentális fejlődése, esetleges veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a szociális munka eszközeivel támogatást nyújtson az intézménybe járó gyermekeknek, a gyermekek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Elsősorban preventív munkát végez.

Központunk biztosítja a rendszeres és folyamatos jelenléteket és segítő szolgáltatást a járás összes köznevelési intézményében. A kollégák előre meghatározott időbeosztás szerint vannak jelen az óvodákban és iskolákban, ahol egyéni, csoportos közösségi szinteken nyújtanak preventív és problémakezelő beavatkozásokat. Önálló szolgáltatási terv mentén végzik a feladatukat, kiépített jól működő kapcsolati háló által. A gyermekek egészséges fejlesztésében főként preventív programokkal pozitívan hatnak, a jelzőrendszer tagjainak együttműködésben hidat képezve működnek közre. Egyéni beavatkozásaik főként problémakezelő jellegűek, csoportos programokat osztályközösségeknek tartanak osztályfőnökök kérésére - érzelmi intelligencia fejlesztése, konfliktuskezelés, bulling megelőzése és kezelése, szociometria, közösségépítés-

Az iskolai szünetek hasznos eltöltését és a gyermekek nyári felügyeletét célzó programjuk immár ötödik éve az Értéktörzök nyári napközis táborok szervezése és lebonyolítása, melyre minden évben túljelentkezés van. A tapolcai járás iskoláiban tanuló diákok számára meghirdetett idei Értéktörzök nyári tábor háromszor egy hetes programban 73 fő, többnyire alsó osztályos gyermek töltötte hasznosan az idejét.

Ne-felejts Club program keretében 4 héten keresztül segítséget nyújtunk a tanulásban az iskolai közösségi szolgálatot végző gimnazisták bevonásával. Az általános iskolás diákok heti rendszerességgel, egyénileg és személyre szabottan gyakorolhatnak játszva, így hangolódhatnak rá az iskolára.

Iskolai közösségi szolgálat:

A tavalyi évhez képest nagyot nőtt az érdeklődés a programokba történő bekapcsolódáshoz, így a 2023 évben 4 diákkal, míg 2024-es évben 11 diákkal vettük fel a kapcsolatot és teljesítették intézményünkben közösségi szolgálatot. Nagy segítséget nyújtottak a szabadidő hasznos eltöltését célzó nyári napközis, illetve az őszi szüneti táborok lebonyolításában az egész nyár folyamán.

3. A Központ a speciális szolgáltatások biztosításán túl végzi az észlelő- és jelzőrendszer járási szintű koordinálását

Veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő és jelzőrendszert működtet a megelőzés érdekében.

Koordinálja, szervezi és összehangolja azoknak a szakembereknek az együttműködését, akik bárhol, bármilyen formában kapcsolatba kerülnek a gyermekekkel és családokkal.

Szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő család-és gyermekjóléti szolgálatok számára, melynek keretében: Az év folyamán több esetmegbeszélésre és havi szakmai konzultációra került sor a Balaton-felvidéki Szociális, Gyermekjóléti, Házi- és Háziorvosi Ügyeleti Szolgálat és az „Együtt egymásért” Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival.

Részt vettünk Turi Renáta gyermekjogi képviselő előadásán, mely a 1997. évi XXXI. évi .a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény változásait mutatta be.

Szeptemberben, majd októberben a Tapolcai Rendőrkapitányság meghívására intézményegység-vezető előadást tartott a Gyvt. változásáról, illetve a Vármegyei Rendőrkapitányság által összehívott szakmai egyeztetésen vettünk részt. November és december hónapban a

rendőrséggel, az iskolai szociális segítőkkel közösen fog drogtémában foglalkozások megvalósulni, középiskolások részvételével.

Vajainé Borsi Eszter fogyatékosügyei tanácsadó havi rendszerességgel tart tanácsadást Központunkban.

A járás óvodáiban és iskoláiban szinten rendszerességgel tartunk előadásokat szülőknek és pedagógusoknak, melyből az év folyamán 6 alkalom valósult meg.

Intézményegység-vezető a Gyvt. módosítását követően első körben a rendőrségen, a járás összes óvodájában és iskolájában, majd a háziorvosi és védőnői szolgálatoknak tart tájékoztatást a jelzőrendszeri tagként rájuk vonatkozó jogszabályi módosításokról és az együttműködés új kereteiről.

Ringató Bölcsőde

Intézményünk a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében, a személyes gondoskodás keretein belül, a gyermekjóléti alapellátás részeként, bölcsődei ellátás formájában biztosítja a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását.

Ellátandó terület Tapolca, Raposka, Gyulakeszi települések.

Bölcsődénkben 5 gyermekcsoportban neveljük, gondozzuk a gyermekeket 62 engedélyezett férőhelyen.

A gyermekek napközbeni felügyeletét, jól felkészült, megfelelő tudással rendelkező, elhivatott kisgyermeknevelők végzik.

Engedélyezett dolgozói létszám: 18 fő.

- 1 fő bölcsődevezető
- 12 fő kisgyermeknevelő
- 4 fő dajka
- 1 fő karbantartó

2024-ben a bölcsődében az ellátott gyermekek száma 93 fő volt. Óvodai nevelésbe 41 gyermek távozott.

Védőnői javaslat alapján felvett gyermekek száma 2 fő.

Család- és Gyermekjóléti Központ javaslata alapján felvett gyermekek száma 3 fő volt.

Ebben az évben 7 kisgyermeknek volt szüksége korai fejlesztésre, amit a Veszprém Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Tapolcai Tagintézményének gyógypedagógusai biztosítottak.

2024 októberétől heti 4 órában, megbízási szerződéssel gyógypedagógus segíti 6 kisgyermek, megkésett beszédfejlődését, mozgásfejlődését. A gyógypedagógus nagy szerepet vállal a családok támogatásában, tanácsadásban, a szülőcsoportos beszélgetés keretén belül. Célunk, hogy a szülők bizalommal forduljanak hozzánk kérdéseikkel, segítsük őket szülői szerepeikben.

A bölcsődében a nevelési év szeptemberben kezdődik. Intézményünkben a beiratkozásra folyamatosan van lehetőség a szabad férőhelyek függvényében. Lakhely változása, kistestvér születése miatt vagy a munkahely elvesztése miatt előfordult, hogy egy-egy család lemondott a bölcsődei ellátásról, ezek a férőhelyek folyamatosan betöltésre kerülnek. Amennyiben az intézmény férőhely hiányában nem tudja a gyermeket fogadni, a gyermek várólistára kerül, és férőhely felszabadulása esetén a szülő kiértékelése késedelem nélkül megtörténik.

Bölcsődénkben az egyik legfontosabb feladat a gyermekközpontú, szeretetteljes bölcsődei légkör kialakítása, gyermekcentrikus egyéni bánásmód, mely által a kisgyermekek biztonságban, jól érzik magukat.

A kisgyermeknevelők munkája tükröződik bölcsődénk külső- belső környezetében.

Legfontosabb pedagógiai céljainkat, aktuális feladatainkat az éves munkatervben fogalmazzuk meg. A csoportokra szabott nevelési terveket a kisgyermeknevelők készítik el, az Országos Bölcsődei Nevelési Program és a bölcsőde Szakmai Programjának dokumentumaihoz igazodva, kiemelve intézményünk sajátos arculatát és helyi sajátosságait.

Jól szervezett, folyamatos, rugalmas napirendet alakítottunk ki a gyermek igényeihez igazodva. Segítjük a korai szocializáció folyamatát az életkor, az egyéni sajátosságok, és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Célunk a hátrányos helyzetű, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve.

Hagyományos programjaink (karácsony, farsang, húsvét, anyák napja, gyermeknap, szülőcsoportos beszélgetések stb....) mellett tavasszal megszervezzük a „Kukucskáló” délutánt, ahol az érdeklődő családok betekinhetnek a bölcsőde életébe, megismerkednek a kisgyermeknevelőkkel. Részletes tájékoztatást kapnak a beszoktatás menetéről, a bölcsőde napirendjéről, a házirendről, programjainkról.

Mindennapjainkat átszövi a nevelés, gondozás, játék, mozgás, mondóka-ének, vers-mese, alkotó tevékenységek, amik segítik a gyermekek fejlődését (beszéd, mozgás), hagyományok őrzését, ünnepekre, jeles napokra való ráhangolódást.

Kiemelt célunk az élményalapú pedagógiai nevelés, amely gyakorlati tapasztalatra épít, valamely élménybe ágyazva. Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek a lehető legtöbb időt tartózkodjanak a szabad levegőn az egészség megőrzése érdekében. Az udvari telepített játszótéri eszközök felújítása és bevizsgálata megtörtént, minden játék megfelel az előírásoknak.

Az önkormányzat által kiírt Közművelődési pályázaton nyert támogatásból a Bölcsődéért Alapítvány szervezte a gyermeknapot, meseszőnyeget és könyveket vásárolt.

Intézményünk rendelkezik továbbképzési tervvel, melyen, nyomon követhető, ki az a dolgozó, akinek szüksége van továbbképzési pontokra, illetve kinek telik le az adott évben, vagy a közeljövőben a továbbképzési időszaka. 2024-ben 7 kisgyermeknevelő vett részt továbbképzésen.

A jelenlegi pedagógus közösség szakmai elhivatottsága, gyermekszeretete és szakértelme példaértékű. A magas színvonalú szakmai munka mellett ez a családi légkörben, a szeretetteljes nevelési munkában is megnyilvánul.

Védőnői ellátás, Iskola-egészségügyi ellátás

Tapolca Város Önkormányzata az egészségügyi alapellátás körébe tartozó iskola-egészségügyi feladatok szervezésével, (személyi és tárgyi feltételeinek biztosításával) a tapolcai Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézetet bízta meg.

Az iskolavédőnői tevékenység szakmai felügyeletét az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat járási vezető védőnője látja el, akivel szoros együttműködést alakítottunk ki, a szakfelügyeleti jegyzőkönyvek megküldésével rendszeresen tájékoztatást nyújt.

A szükséges tárgyi feltételeket biztosítottuk.

Az iskola-egészségügyi ellátásban az orvosi feladatokra, megállapodást kötöttünk Dr. Pidl Endre háziorvossal és Dr. Dorner Mária gyermekorvossal.

A Batsányi János Gimnázium és Kollégium, valamint a Széchenyi István Baptista Középiskola iskolaorvosi feladatainak ellátására megbízási szerződést kötöttünk 2019. december 1-től Dr. Varga Istvánnal.

Az Országos Egészség Pénztárral finanszírozási szerződést kötünk az iskolaorvosi és az iskola védőnői ellátásra, a finanszírozás összege függ a gyermeklétszámtól.

Az iskolavédőnői szolgálat szoros együttműködésben dolgozik a családsegítőkkal és a kisgyermeknevelőkkel.

Testi- Lelki Egészségfejlesztési Központ

Az **Egészségfejlesztési Iroda** célja és feladata, hogy Tapolca és a Tapolcai járás településein élő lakosság egészségértése, életszínvonala javuljon, és a működésünk során nyújtott magas minőségű szociális és egészségügyi szolgáltatásokon keresztül fenntartható módon az elérhető legtöbb társadalmi és egészség haszonhoz juttassuk az itt élő embereket.

Az irodában elvégzett feladatok sokrétűek. Tekintettel arra, hogy a 2024. év a mozgás éve, így az idei évben is kiemelten kezeltük a mozgásprogramokat gyermekkortól a szenior korosztályig. Így idén is számos mozgásprogramra került sor. Tevékenységünk bemutatását, a járási településekre történt kitelepüléssel is elérhetővé tesszük. Lehetőségeinkhez mérten igyekeztünk minél többféle programmal hozzájárulni az egészségfejlesztéshez, egészséges életmód kialakításához. Csaknem minden korosztály számára kínáltunk és kínálunk mozgási lehetőséget, nemtől függetlenül. Az idősebb korosztály számára rendszeresen, szenior torna heti 1 alkalommal adott lehetőséget a mozgásra, valamint a kora nyári időszakban 3 alkalommal került sor 10 km-es könnyű túrára. Stretching kortól, nemtől függetlenül, heti 1 alkalommal, preventív gerinctréningszettel heti 2 alkalommal elérhető. Jóga szeptembertől heti 2 alkalommal került megrendezésre az aktív korosztály számára.

Tavasszal munkahelyi egészségfejlesztési program keretében Nagyvázsony környékén tettünk egy körtúrát, melyen a Testi – Lelki Egészségfejlesztési Központ munkatársai vettek részt. Kora tavaszi időszakban és ősszel is sor került még egy-egy túrára.

Ezen kívül idén is kapcsolódtunk a Magyar Szabadidősport Szövetség által meghirdetett, Világgyalogló(Hó)Nap elnevezésű eseményéhez, melynek keretében nagyjából 10 km-es gyalogtúrát teljesítettünk, sajnos a kedvezőtlen időjárás miatt igen alacsony résztvevőszámmal.

Ahogy több éve már, 2024-ben is sor került a Mellrák ellenes sétára, csatlakoztunk a száraz Novemberhez, illetve a Movemberhez, a férfi egészség hónapjához is.

Az Egészségfejlesztési Iroda népszerűségét a környékbeli településeken hétvégén, esetenként hétköznap késő délutáni időszakokban megrendezésre kerülő egészségnapok, sportnapok is növelik. Az egészség mint érték és élmény szemlélet képviselője helyi szinten és a járási településeken is megtörténik. A nyári és a kora őszi időszakban 6 alkalommal jelentünk meg tapolcai és kistépelési rendezvényeken. Kérésre egészséges életmóddal kapcsolatos tanácsadás, teljes testanalízis, illetve egy csepp vérből történő szűrésre került sor. Együttműködtünk az óvodai és iskolai szociális segítő szakemberekkel idén is, többek között részt vettünk a tavaszi és a nyári szünetben megvalósuló táborok programjain, az őszi gyermektáborban is.

Iskolai egészségnap megrendezéséhez a Széchenyi István Baptista Technikum, Szakképző Iskola és Gimnáziuma, valamint a Nagyboldogasszony Római Katolikus Iskola kérte a segítségünket. Testösszetétel- mérést kértek tőlünk mindkét intézményben.

Egyéni kockázatelemzéssel, annak eredménye alapján rövid intervencióval, közösségi egészségfejlesztési programokba történő bevonást végzünk. A külső helyszíneken megvalósuló programok mellett igyekszünk a közösségi oldalakon is folyamatosan megjelenni egészségnevelési célzattal az egészséges életmóddal kapcsolatos cikkek megosztásával. A napi szintű megjelenésekkel próbáljuk felhívni a prevenció minden szinten történő fontosságát.

A mozgásprogramokon kívül figyelemfelkeltő rendezvényeink is voltak, mint az Európai Elhízás Elleni Nap.

Elmondható, hogy a programjaink hiánypótlóak és népszerűek. Az éves, szükséges támogatás megérkezésével pedig még további programokat tudunk biztosítani és ezzel a résztvevő szám is növekszik.

Alábbi kiemelt programok valósultak meg a 2024 évben (EFI):

- Mozgásprogram jóga
- Senior jóga
- Táncterápia – Székes tánc
- Zumba
- Iskolai táborok – játékos mozgásprogramok
- Preventív gerinctrénig
- Stretching
- Munkahelyi egészségfejlesztés – Túra
- Szenior túra
- Munkahelyi jóga
- Alzheimer prevenció filmvetítés
- Mellrák ellenes séta

A **lelki egészségfejlesztési funkció (LEK)** célja, hogy pozitív irányba mozdítsa el a járás lakosságának mentálhigiénéjét és ezáltal lelkileg egészségesebb, aktívabb élethez juttassa őket. Amint az ország, úgy Tapolca és járásában élő emberek megoldatlan lelki problémái, a munkahelyi és családi konfliktusok, a munkanélküliségből, szociális problémákból fakadó lelki gondok, a gyermek és fiatalok magatartásproblémái, beilleszkedési zavarai, depresszió, az öngyilkosságok, és öngyilkossági kísérletek száma indokolja, hogy komolyan szükséges foglalkozni a lakosság mentális állapotával Tapolcán. A LEK elindulása óta beépült működésünk a lakosság és az intézményrendszerek köztudatába. Egyéni és szervezeti szinten is folyamatos megkeresésekkel élnek a LEK felé.

A LEK támogatásával sor került a járás mentális egészségfejlesztéssel foglalkozó szolgáltatói és szakemberei tevékenységének összehangolására is. A LEK ingyenes programjai széles spektrumával áll a város és a kistérség lakói rendelkezésére. **A legtöbben egyéni tanácsadásra érkeztek** az ügyfelek (pszichológiai tanácsadás, mentálhigiénés tanácsadás, krízisintervenció, problémamegoldó modell, segítő beszélgetés), illetve pszichológiai, mentálhigiénés tesztek kitöltésére érkeztek érdeklődők.

Alábbi kiemelt programok valósultak meg a 2024 évben (LEK):

- Kisgyermeket nevelő szülők mentálhigiénés támogatása 3 alkalommal
- Öngyilkosság megelőző felvilágosítás
- Lelki egészség világnapja program „pozitív üzenetekkel”
- Önismereti tréning
- Szupervízió a szociális szférában 12 alkalommal
- Vívó klub táborában mentálhigiénés foglalkozás gyermekeknek (2 korcsoportban)
- Drogprevenció középiskolában Noszlopi rehabilitációs otthonnal együttműködésben
- Alkoholprevenció interaktív színházi előadással középiskolás diákok részére RÉV (2024. november)
- Idősek számára rendezett előadássorozat a mentális egészségről
- Iskolai zaklatás prevenció foglalkozás általános iskolai diákok számára
- Pályaorientációs foglalkozás általános iskolások részére

Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Képviselő – testület!

A fenti beszámolóban tájékoztatást nyújtottam a Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet 2024 évi szakmai tevékenységeiről. A nehéz gazdasági helyzetben takarékosan és egyben hatékonyan igyekszünk a feladatellátást biztosítani.

A szociális munkanapi ünnepség önkormányzati támogatása megtisztelő a számunkra, a szociális területen dolgozók erkölcsi megbecsülése, a látlatatlan hőstettek láthatóvá tétele, kiemelése az ünnepségen megvalósulhatott.

Ezúton is szeretném megköszönni a Tapolcai Szociális Alapszolgáltatási Intézményi Társulás Elnökének, a Képviselő - testület tagjainak, illetve a Tapolcai Közös Önkormányzati Hivatal dolgozóinak a munkánkhoz nyújtott segítséget és a jó együttműködést!

Tapolca, 2024. november 20.

Sikos Rita
igazgató